

Losonczi Pál és Fock Jenő fogadta Pak Szong Csol-t

Losonczi Pál, a népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke pénteken az Ország-házban fogadta Pak Szong Csol-t, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság külügyminiszterét és kíséretét. Ugyancsak fogadta Pak Szong Csol-t pénteken Fock Jenő, a Minisztertanács elnöke.

Hócsata a MÁV-nál

Az újabb havazás nehéz helyzetbe hozta a vasúti közlekedést. Bár egyedül csak a pécs-bátaszéki vonalon szünetelt a vasúti forgalom, másutt nincs hóakadály, a vonatok, ha kisebb-nagyobb késéssel is, de közlekednek. Ennek ellenére nagy erőfeszítés szükséges a személyes és a teherforgalom fenntartására, mert a váltókat eltömte a nagymennyiségű hó, s félt, hogy ráfagy a sínre.

Ezért is került sor a MÁV Budapesti Igazgatóságának péntek reggeli rádiófelhívására, amely munkába rendelte a vasúti üzemek hivatali, adminisztratív dolgozóit is. A felhívás óta a pályafenntartók irányításával több száz adminisztratív kiegészítő tisztítja a váltókat, elsősorban a ferencvárosi, a rákosrendezői pályaudvaron, valamint a Keleti, a Nyugati és a Déli pályaudvaron.

A MÁV gondoskodott arról, hogy a kiegészítőknek a hócsatához mindenképp meglegyen, a munkahelyekre a szertárakból küldtek ki csizmát, bakancsot, melegholmit, s takarításhoz szükséges szerszámokat. (MTI)

A megyei tanács ülése

Tanulmány a megye közlekedéséről Új vonások a NEB munkájában Nagyközségek a szegedi járásban

Az országban az első olyan tanulmányt tárgyalta tegnap a Csongrád megyei tanács ülése, amely egy megye közlekedési és hírközlési helyzetéről, fejlesztési irányelveiről készült összefoglaló felmérés — emelte ki felszólalásában az ülésen dr. Mészáros Károly, a közlekedési és postaügyi miniszter helyettese. A tanácsülés elnökségében részt vett Győri Imre, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára is.

Az értékes beszámoló megállapította, hogy Csongrád megye közlekedése elmaradt az igényektől, de ez nem csupán megyei probléma: nem jobb, nem rosszabb a helyzet az országos átlagnál. A megyei vasútvonalak többsége elavult, az országos főútvonalak korszerűsítése sem tud lépést tartani a forgalom növekedésével. A személyszállító eszközökről megállapította a jelentés hogy a vasúti kocsipark felújításra szorul, s az autóbusz-közlekedésben a bekövetkezett fejlődés ellenére sem sikerült megoldani a zavartalan utasforgalom biztosítását.

Dr. Mészáros Károly miniszterhelyettes többek között elmondta, hogy az anyagi lehetőségek az elkövetkezendő években egyre több közlekedési probléma megoldását teszik lehetővé. Az út- és vasútfejlesztésben nagy előrelépésre számíthatunk.

A megyei tanácsülés megtárgyalta a Csongrád megyei és Szeged m. j. városi népi ellenőrzési bizottság munkáját is. Amint a NEB vizsgálatból kiderült, egyre jelentősebb helyet foglal el munkájukban a lakosság által bejelentett panaszok. Érde-

kes, hogy a gazdaságirányítás új rendjének bevezetése óta a hibák és hibás magatartások hamarabb kerülnek nyilvánosságra, vagyis a reform a közéleti tisztaságot is rangosabbá teszi, nyitabb a légkör, így jobban láthatók a hibák is, az eredmények is. Figyelemreméltó, hogy emiatt a NEB-nek egyre inkább a megelőzés a feladata. Az elmúlt év azonos időszakához képest 12 százalékkal több közérdekű bejelentés érkezett a NEB-hez, ugyanakkor csökkent a névtelenül küldött bejelentések száma. Az utóvizsgálatok azt mutatják, hogy a hibák többségét felszámolják; sajnos a bejelentők helyzetének alakulása korántsem rendeződik ilyen megnyugtatóan. A tanács munkával kapcsolatban a népi ellenőrzési bizottságnak az a tapasztalata, hogy a lakosság bizalma egyre nagyobb. Érezhető ez a bizalom annak ellenére, hogy a hibákat, a bürokratikus ügyintézés soha ilyen élesen nem vetették fel panaszjaikban. De ezek a panaszok az utóbbi időben fogytak. Az a tapasztalatuk, hogy nemcsak a társadalmi szervek, de a lakosság is igényli és támogatja a népi ellenőrzés munkáját.

Az idén kiadott kormányrendelet szerint a községi tanácsok jobb munkájának

érdekében egyes községeket nagyközségekké, tanácsukat nagyközségi tanácsá lehet nyilvánítani. Csongrád megye két járásából kilenc község kérte nagyközséggé nyilvánítását. A nagyközségi fejlődési szintet — amely 5 ezer főnél magasabb lélekszámot, ennek megfelelő intézményrendszerrel, kiépített kommunális és kulturális egységekkel, s a városiasabb fejlődés egyéb lehetőségeit jelenti — a szegedi járásban hét község érte el. Tegnap ülésein a megyei tanács határozatot hozott nagyközséggé nyilvánításukról.

Közöttük legnagyobb lélekszámát tekintve is Kistélek, amelynek lakossága 1970-ben eléri majd a 10 ezer főt, de a távolabbi jövőben is a szegedi járásban legnagyobb fejlődés előtt álló község. Ugyancsak hamarosan eléri a 10 ezres lélekszámot a még városiasabb külsejű és a lakosság növekedése szempontjából leggyorsabb fejlődésű Kiskundorozsma. Az sem meglepő, hogy Algyő is nagyközséggé minősíthető már, hiszen az utóbbi években jelentősen fejlődött a köfal- és gáz- kitermelés előrehaladásával egy ütemben. Ugyancsak elérte a nagyközségi feltételt Mórahalom, Sándorfalva, Szőreg és Tápé is.

Gondoskodás az öregekről

Az I. kerületi tanács ülése

Ülést tartott tegnap a szegedi I. kerületi tanács. A tanács határozatok végrehajtásáról dr. Varga János, a végrehajtó bizottság elnöke számolt be. Felméri a felújításra, vagy megépítésre szoruló újszegedi utakat, valamint gyalogjárókat, és azokat fontossági sorrendben a következő öt éven terjedő időszakban korszerűsítik. Az elmúlt ülés után a művelődési és a pénzügyi állandó bizottság megvizsgálta a kerület iskola és óvoda helyzetét és megállapította, hogy különösen az óvodák bővítése szükséges, s erre a célra biztosították az anyagi fedezetet. Az elnöki beszámoló után a három napirendi pont megvitatására került sor, majd elfogadták az 1970. évi munkatervet.

Az ideiglenes bizottság — a kerületi párt- és társadalmi szervek segítségével — felülvizsgálta a kerületben lakó öregek ellátását és megállapította, hogy számuk 8 és félszerre tehető. Az idős emberek életkor szerinti megoszlása megfelel az országos statisztikai adatoknak. (67 százalék 70 év alatti, a 33 százalék 70 évnél idősebbek, 17 százalék 80 éven felüli.) A 70 éves kortól még be nem töltötték túlnyomó többsége nyugdíjas és ezek közül főleg az értelmiségiek még — az évi 6 ezer forintért — dolgoznak. A 70 évnél idősebbek helyzete már problematikusabb. Többen szorulnak ápolásra, folyamatos gondozásra. A bizottság foglalkozott az eltartási szerződést kötött koros emberek helyzetével is, és megakadályozta az ilyen emberek esetleges kihasználását. A rendszeres helyszíni ellenőrzéseknek köszönhető, hogy lényegesen kevesebbet panaszkodnak az öregek. Javult a szociális segélyezett helyzetük is. A szociális gondoskodás keretében a segélyezettnek évente ruha- és tüzelővásárlási segélyt is adnak.

A régi és az özvegyi nyugdíjasok jövedelme még mindig kevés, illetve csupán a létfenntartásra elegendő. Különösen az árak mozgása csökkenti a nyugdíjak értékét. Sajnos, a volt munkahelyek — néhány kivétellel — csupán formálisan törődnek a nyugdíjasokkal, és sok helyen csak tehernek tekintik az időseket. Az I. kerületben 33 fő házigondozásban részesül. Ezt a feladatot két gondozónő látja el. Nagy segítséget jelentett az úttörők, valamint a védőnők képző intézet és a Kossuth Zsuzsa egészségügyi szakiskola hallgatóinak önkéntes segítsége. Sajnos, a 31 hallgatóny nyári szünidőre ezt a támogatást nem tudta vállalni. Októberben társadalmi munkával napközi otthont is kaptak az öregek a Dáni utcában. A napközi tagjai díjtalan ebédet kapnak.

A tanácsülés a kerületi tanács tagok hozzászólásaival és interpellációival ért véget.

„Vallatják” a folyót

A Vizgazdálkodási Tudományos Kutató Intézet Nicken felépítette a Rába 10 kilométeres szakaszának mérethű, kicsinyített modelljét. A mesterséges Rábán vízáramlási, hordalékmozgási kísérleteket végeznek. A modellen mindenkor arányosan annyi vizet engednek át, amennyi a valóságos Rábán is átfolyik. Így könnyen ellenőrizhetik a folyó építő, illetve romboló munkáját.

Változó bérszabályzók

A gazdasági reform bevezetése óta igen gyakran érte kritikai megjegyzés a merevnek tűnő jövedelemszabályzó rendszert, de azon belül is elsősorban a bérszínvonal-szabályzást, az úgynevezett átlagbérrendszert. Szóvá tették a közgazdászok, hogy a szigorúan előírt vállalati átlagbérek hátrányosan befolyásolják a munkaerő-gazdálkodást, s fékezik a műszaki fejlődést, következtében a termelékenység fejlődésére is hátrányosan hatnak.

Pontos szám adatokkal is bizonyítható, hogy a vállalatok gazdálkodásában a termelékenység emelésére irányuló törekvések stagnáltak az elmúlt időszakban. A termelés volumenének növelését nem a javuló hatékonyság eredményezte, hanem a legtöbb helyen létszám bővítéssel próbálták megoldani feladataikat. Tavaly 51 ezerrel, az idén eddig 43 ezerrel nőtt az iparvállalatoknál dolgozók száma. Ugyanakkor nem emelkedett az egy főre jutó termelés. Az érvényben levő bérpolitika is arra ösztönözte a termelő vállalatokat, hogy inkább a létszámot növeljék, mintsem a műszaki színvonalat javítsák.

Ennek az iránynak számos kihatása jelentkezett. Lehet, hogy a gazdasági reform bevezetése előtt azért szabtak korlátot a bérszabályzásnak, hogy semmi meglepetés ne történjék a munkaerő-mozgásban, a foglalkoztatottság stabil maradjon, nehogy erőteljes kínálat váltsa fel a „létszámiacon” meglevő és kialakult arányokat. Az eltelt két esztendő éppen elegendő tapasztalatokat adott, s bebizonyosodott, hogy a vártnál sokkal jobban felgyorsult a létszámkereslet. Ez a felgyorsulás sok tekintetben rontó tényezővé vált, mivel a rendelkezésre álló munkaerő-forrásokból aligha lehetett normálisan kielégíteni a vállalatok létszámigényét. Következésképpen: a munkaerő-mozgás egészségtelen útjai és módjai kerülnek előtérbe, magasra csap a munkaerő-csábítás hulláma. Ennek a következménye, hogy a fluktuáció, a munkahely-változtatások száma tovább emelkedett.

Az sem új dolog, hogy a munkaerő-kereslet növekedésével szinte arányosan nő a bérekkel való „játék” is, valamint kimerő jelenségeként fellazul a munkafegyelem. Hiszen ilyen szituációban a munkahelyi vezető nem mer fellépni a fegyelmeztetésül viselkedő és dolgozó emberekkel szemben, mert attól fél — a gyakorlat bizonyítja, nem ok nélkül —, hogy intézkedésével „magára haragítja” a felelőségre vont személyt, aki válaszképpen otthagya a vállalatot. Helyébe — s ezt tudja a fegyelmeztetetlenkedő munkás is — csak nehezen kap majd másik dolgozót, s ha kap is, a legtöbb esetben magasabb bérért.

Sajnos odáig fajult a helyzet, hogy a munkahely-változtatás, a vándorlás anyagi előnyökkel jár, s a keresetben így hátrányosabb helyzetbe szorultak azok, akik hűen kitartanak gyárjukban, s hosszú éveket, évtizedeket töltenek el ott. Sok „öreg szak” csak úgy jutott egy kis béremeléshez, hogy felmondott vállalatánál, majd egy-két óra múlva jelentkezett a munkaügyi osztályon felvételle, de akkor már kikötötte, hogy mennyiért hajlandó a vállalatot küszöbét átlélni. Így sikert ért el. Az ilyen helyzet sajnálatosan fonák. Ugyanakkor a vállalatok csak nagyon óvatosan éltek a béremelés lehetőségével, s inkább arra törekedtek, hogy létszámukat növeljék, de a létszám- szerkezetben is az alacsonyabb keresetűek aránya emelkedett.

Félreértés ne essék, vannak indokolt létszám-szükségletek, de olyan nagyarányú kereslet, szükséglet, mint amely bekövetkezett, nem magyarázható reálisakkal. Példákkal lehet bizonyítani, hogy sok vállalat akkor is létszámot keres, növeli munkásainak számát, amikor jelentős belső tartalékokkal rendelkezik. Más szóval: a kapun belül levő munkásgárdát sem foglalkoztatja az elvárható hatékonysággal, gyenge a munka- és üzemszervezési tevékenysége, egyáltalán nem alkalmazkodik a vállalat belüli munkaerő-átcsoportosítást. Ebből is következik, hogy a jelenlegi munkaerő-kereslet lényegesen nagyobb, mint a reális szükséglet. A kérdés boncolgatásában logikusan eljutunk a lényeghez: miért jelentkezik a vállalatok nagyobb létszámigényével, mint amekkora a valóságos szükségletük? A válasz alighanem az anyagi, a bérezési érdekeltséggel van összefüggésben.

Nem újdonság, hogy a vállalatok „kitanulták” az átlagbérrendszer útvesztőiben a közlekedést. Eppen ezért a kötelező átlagbér betartása mellett arra törekedtek, hogy a bérszintet minél alacsonyabban tartsák. Ha emeltek is a béreken — mivel a munkaerő-kereslet és -kínálat alakulása arra kényszerítette őket —, a létszám összetételében úgy manipuláltak, hogy a bérek változása nem látszott meg az átlagokon. Jövőre, a január elsejétől életbe lépő változások a bérszabályzóknak kizárják az indokolatlan létszámemelési törekvéseket. Ezek a megváltozott szabályzók a vállalati nyereséggel hozták összefüggésben a létszám alakulását, s remélhetőleg arra ösztönzik majd a termelő vállalatokat, hogy ne a létszám emelésével, hanem a termelékenység javításával szorgalmazzák előrehaladásukat.

Gazdag István

Tarjáni halál

Sokféle halál van. Van „szép” halál, „váratlan” halál, van „tragikus” és van „megváltó” halál.

De könnyen meglehet, hogy nemcsak a „tarjáni” halál is lesz!

Igen, tarjáni, tarjántelepi halál — az embereknek olyan elmúlása, amely Szeged új lakónegyedéhez kötődik, s amely semmi másval, csupán a körtöltés belső oldalán magasodó ház-csoport földrajzi helyzetével meg az ebből adódó körülményekkel magyarázható.

Amiért fenti mondatok íródtak, annak nagyon szomorú és — reméljük — figyelmeztető oka a következő: csütörtökön péntekre virradó éjjel a tarjántelepi 105-ös épület B. lépcsőházának egyik lakásában hirtelen rosszul lett egy idős asszony. Mivel a szomszédban egy orvosházaspár lakik, a néni hozzátartozói hozzájuk futottak át segítségért. Az orvosházaspár — immár saját lakásában — megállapította, hogy a váratlan rosszullétet szívinfarktus okozta, s természetesen azt is, hogy az idős asszony élete csak gyors kórházba szállítással menthető meg.

Mivel a férj, dr. Csernai László klinikai adjunktus törött lábbal fekszik otthon, a feleség — dr. Olty Mária körzeti orvos — indult el, hogy a mentőknek telefonáljon. Első kísérletként az úgynevezett tarjáni segélytelefont akarta használni. A segélytelefon nyílását azonban egy kimozdíthatatlan tantszék zárta el. Újabb próbálkozás az

építők irodájában: az ottani készülék vonala azonban a használhatatlanságig beázott. Eppígy az óvodáé is, amelyet — több tarjáni telefon nem lévén — utoljára próbált meg használni a zuhogó esőben, kerékpáron igyekvő doktor.

A három hívási kísérlettel összesen negyven perc telt el. Ekkor a József Attila sugárúton indult el dr. Olty Mária, s szerencsére ott találkozott avval a taxival, amelynek vezetője aztán — ígérete szerint — riasztotta is a mentőket.

A néni rosszullétének kezdetétől a mentők megérkezéséig összesen egy óra tíz perc telt el. Végzetesen hosszú idő, mert a beteg tegnap, pénteken hajnali negyed öt órakor a klinikán meghalt. A segítségére siető orvosházaspár véleménye szerint értelmetlenül — az időben érkező fehér kocsit ugyanis az életet jelenthette volna.

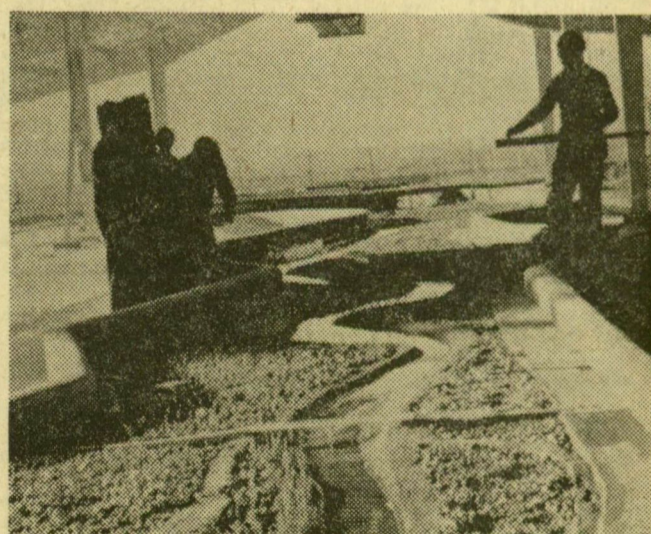
Ez volt tehát az első „tarjáni” halál.

Hogy az elsőt még hány fogja követni? Ki tudja! Ki tudja, mikor szorul ugyancsak gyors segítségre egy másik öregember, egy szülőanya vagy egy kisgyerek.

Nemcsak a tragikus ügy kárvallottjai, de valamennyi tarjáni lakos nevében kérjük: legalább arra az egyetlen segélykérő készülékre vigyázzanak jobban az illetékesek.

Emberletről van szó — nehogy aratni kezden Tarjánban a halál...

Akác László

SZOMBAT,
1969. DECEMBER 20.

DÉLMAGYARORSZÁG 3